

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/6. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistvo je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanjju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Sestanek odbora zaupnikov dne 25. septembra.

(Dopis.)

Besede, ki jih je „Jutro“ napisalo v ponedeljek, so zadele med ljubljanskimi naprednjaki na ugoden odziv. Prav ste povedali, da mora imeti novi izvrševalni odbor malo več stika z naprednim ljudstvom kot dosedanj. Opomniti pa si dovolim k temu par besed s stališča naprednih organizacij.

V Ljubljani imamo dokaj krepko razvito organizacijo naprednih političnih društev. Ta društva so prava moč naprednjaštva v Ljubljani. Ona so odločila boj za Hribarja pred 4 leti, ona so pa tudi odločila častno zmago pri deželnozborskih volitvah. Držala so se osebno pri zadnjih dopolnilnih volitvah za deželni zbor vzorne discipline, dasi en kandidat (dr. Triller) ni bil priljubljen nikjer. Napram njim pa se od zgoraj ni vselej prav postopalo. Pri zadnjih občinskih volitvah je izvrševalni odbor kratkoma prezrl mnenje društev. Ignoriral jih je, ker je videl, da volitve ne bodo burne. To pa ni bilo pravilno.

Ce se izvrševalni odbor, ki je glava stranke, prenove, priporočam kot delavec v društvih, naj se ozira na pomen teh organizacij. Volijo se naj ljudje, ki so vajeni tega malega, a navadno odločujočega boja, ki se vrši po društveni agitaciji. Izvrševalni odbor si naj stavi za program, da bo šel z vsemi sredstvi društvom na roko: treba nam je osrednjega strankinega tajništva, ki bo dajalo navodila za organizacijo, skrbelo za pravni svet in sploh za pomoč somišljenikom. Posameznega društva ne morejo vsega storiti.

Zahtevamo tedaj več ozira na strankino organizacijo in na tiste, ki res delajo v agitaciji in pouku somišljenikov. Naša stranka bo veliko bolje izhajala, če bo poslušala mnenje takih ljudi.

Omenim nekaj še, česar v „Jutru“ še niste razpravljali. Stranka, ki hoče živeti, mora imeti redne dohodke. Delati mora tedaj tudi blagajnik. Lani smo podpisali mnogi polo, da bomo mesečno plačevali za stranko po 1, 2, 3 in celo po 10 kron! Pa gospod blagajnik — kdo je to, mi ni znano — je menda že imel preveč denarja, da še pobirat ni poslal. Sploh v naših društvih člani najbolj poznamo — blagajnika, pri stranki pa najmanj poznamo blagajnika, ki bi se ga moral vsak — bati, da mu preveč ne izprosi. Narobe svet. To naj vendar uredi shod odbora zaupnikov!

Tudi jaz sem tega mnenja, naj se v izvrševalni odbor volijo malo bolj demokratično. Nekateri gospodi menda mislijo, da brez njih sploh stranka obstati ne more. V resnici je pa ravno narobe. Nova sveža kri naj pride v vodstvo, da bo v stranki malo več ognja kakor dozda. Kar

se je zadnja leta v prid stranki storilo, to se je proti volji teh gospodov nekako izvajalo.

Društva bodo vedno krepko delala za stranko, a ob tla metati in zanemarjati se tudi ne dajo. X. Y.

Iz slovenskih krajev.

Iz Mokronoga. Kako javna oblastva rešpektirajo zakon in teh za obrtnike zlatih časih! Letos popravlja naš dobri župnik Bukowicz farno cerkev v Mokronogu, krajni šolski svet gradi ograjo pred ljudsko šolo, občina je popravljala pokopališko ograjo, in vendar niti ena izmed teh oblastev ni imela uslužbenega zidarskega mojstra, ki bi imel v to potrebno zmožnost in upravičenost. Nismo proti temu, da bi se varčevalo, a varčuje se naj tam, kjer je na mestu. A kdo jamči in s kom se nam jamči za delo, da bo izgotovljeno po strokovnih predpisih? Naj bode to ali ono skaženo, koga boste držali? Konečno pa še malo vprašanja slavni orožniški postaji: Ali ni neke v nekem zakonu paragraf, ki prepo-veduje, da ne sme zidarske obrti izvrševati oni, ki nima tozadevne koncesije? Ali je morda za župnika Bukowitza druga postava? Saj se je vendar preteklo nedeljo oklical za zidarskega mojstra pri farni cerkvi, pa do danes še ni nabita naslovna tabla na cerkvi, kakor zahteva zakon, tudi nam ni znano, da bi župnik imel tozadevno koncesijo in vendar nikdo ne stori nobenega koraka, da se ga ovadi. Konečno pa, slavna obrtna zadruga, stori tudi ti korake, ki bodo obvarovali tvoje člane škode!

Splošni pregled.

Radi univerzitetnih škandalov v Lvovu.

Preiskovalni sodnik v zadevi rusinskih nemirov na univerzi v Lvovu dr. Palikowski je povabil od vseh 28 še zaprtih rusinskih dijakov 24 k sebi in jim je povedal, da jih spusti takoj na svobodo, ako se izrečejo, da ne bodo pri nadaljni obravnavi delali nikakih težav in da se bodo držali sodnih predpisov. Sedem dijakov se je takoj uklo- nilo in so bili oproščeni, 17 pa se jih je temu protivilo, češ, da storijo to-le, ako so- dišče izpusti tudi ostale rusinske dijake. Zagovornik in bivši poslanec dr. Ochry- movicz jim je svetoval, da ugodijo sodniku in nato so se udali. Bili so takoj izpuščeni, dva pa, Železnjak in Ochrymowicz, sodnih najbrže tudi lahko šla domu, a še le, če položita kavicjo. Obtožnice pa še nobeden obdolženih ni prejel.

O patrijarhatu v Carigradu.

Grški listi stanovitno širijo malo ne- verjetno vest, da misli odstopiti grško-

pravoslavni patrijarh v Carigradu. Res, da si mora patrijarh misliti, da se je na ne- postaven način kršila pri zadnjem narodnem zborovanju — o tem smo svoj čas poročali, njegova samostojnost in samoodločilnost, ali če se upoštevajo razmere med Grki in Turčijo, je oostrost turške vlade pojmljiva. V noti, v kateri je javil patrijarhat, da ne reflektira na narodno zborovanje, ker ga je hotela vlada otežkočiti malo da ne onemo- gočiti, kaže patrijarh tudi na izvenredno strogoost in brezobzirnost napram Grkom. Minister kulta Nedžmeddin se je pač nato izrazil, da je za sedaj postopanje proti grškim zborovalcem ustavljeno, ali da se bode takoj zopet pozvelo, čim bi hotel pa- trijarh nadaljevati z zborovanjem. Kar se tiče zaprtih zborovalcev, se jim ne bo dru- gega pripetilo, kakor da dobe par dni poli- cijskega zapora, edino neki Spathari ima radi večjih nepostavnosti pričakovati občut- nejšo kazn.

Zopet vodne ceste.

Kakor vse kaže, se bode zopet začelo razmotrivati o vprašanju vodnih cest. Takrat se bode pojavilo še več težav kakor kedaj poprej, kajti ne samo, da ne bodo Poljaki zadovoljni s kompenzacijami, ampak tudi druge dežele, ki so interesirane pri tem, se bodo čisto gotovo oglasile za kompenzacije. V nedeljo se je že vršila konferenca mi- nistra predsednika s trgovskim ministrom in zastopnikom šlezkega deželnega odbora baronom Sedlnitzkim; vsi trije so se po- svetovali o vprašanju vodnih cest. Šlezki deželni odbor zahteva, ker se je opustila gradnja kanalov, kompenzacijo, ki daleko presega znesek 50 milijonov, kateri je bil namenjen za Šlezijo v zakonu za vodne ceste. Vočigled temu postajajo razmere vedno bolj zamotane in nerešljive.

Medzletne tekme Slovenske Školske Zveze.

Pod tem naslovom naznanjajo rdeči plakati po vogalih ljubljanskih ulic, da se vrše te tekme v nedeljo dne 25. t. m. Marsikateri se povprašuje, kaj to pomeni „medzletne tekme“, zato je hočemo danes pojasniti to s sledečim:

Zlet vsake Školske Zveze se vrši po navadi na vsake 4, 5 ali tudi več let. Ob vsaki taki priliki priredi dotična Zveza tekme ali — natančneje povedano — tek- movalne telovadbe. Kakor je vsako plemen- ito tekmovanje bodisi na kakršnemkoli polju zdravo in koristno, tako zdravo, ko- ristno, in važno je za Slovensko Školsko Zvezo tekmovalne v telovadbi.

S tekmovalnimi telovadbami je do- segla Slovenska Školska Zveza to, da jo danes poznajo in upoštevajo vsi slovanski, pa tudi drugi inozemski svetovni narodi.

S tekmovalnimi telovadbami so se vzgojil telovadci telesno in duševno: seznanili so se s telovadnim sestavo, seznanili so se z različnimi težkimi in še težjimi vajami, navadili so se ohraniti prisotnost duha v najhujšem času — v najtežji vaji. Vsaka tekmovalna telovadba pomeni velik korak naprej in gor, kajti vedno je kaj novega, težjega.

In če bi se vršile tekmovalne telo- vadbe samo ob zletih, ki se vrše komaj na vsakih več let, bi to bilo premalo. Slovenska Školska Zveza priredi tekmovalne telo- vadbe v času, ko ni nje zleta, torej brez posebnih slovesnosti, med zletom. Tekmo- valo se bo v višjem in nižjem oddelku.

Cenjeno občinstvo vljudno vabimo, da obišče v mnogobrojnem številu te med- zletne tekme, ki se vrše v nedeljo 25. t. m. na dirkališču, v slučaju, da bi bilo slabo vreme, pa v telovadnici ljubljanskega So- kola v Narodnem domu. Začne se ob polu 9. uri zjutraj.

Seja trgovske-obrtne zbornice v Ljubljani.

Včeraj se je vršila ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega ljubljanskega magistrata redna seja trgovske-obrtne zbornice za Kranjsko.

Predsednik Lenarčič konstatira, da je seja sklepna in imenuje verifikatorjem svet. Mejača in Pammerja. Šest svetnikov je opravičilo svojo odsotnost. Prva točka, namreč predložitev zapisnika zadnje seje, se vzame na znanje, nakar slede naznanila pred- sedstva.

Zbornični predsednik naznani, da poštno ravnateljstvo še sedaj ni ničesar ukrenilo v svrhu podzavljenja poštne- ga urada v Kranju. Zbornica se je po svojem predsedniku tudi udeležila inspekcijske re- vizije nove nameravane železniške proge Idrija-Sv. Lucija in je sprevidela, da pro- jekti odgovarjajo tudi dejanskim razmeram. Vendar pa se mora vse potrebno ukreniti, da bo nova proga v direktni zvezi z ljub- ljanskim južnim kolodvorom in ne kakor se je prvotno nameravalo, samo z državnim kolodvorom. — Nato slede naznanila taj- ništva, ki se odobre. Glede četrte točke naznani zbornični tajnik, da je svetnik Lo- žar odložil svoje mesto v kuratoriju zavoda za pospeševanje obrta na Kranjskem, vsled česar bo treba izvoliti namestnika. Svetnik Kregar predlaga, da se mesto Ložarja izvoli v kuratorij svet. Globelnik. Sprejeto.

Kot peta točka sta bili na dnevnem redu prošnji za podporo obrtnih nadalje- valnih šol v Mokronogu in Spodnji Šiški. Zbornični tajnik predlaga, da se z ozirom nato, ker so obrtne nadaljevalne šole ve- like važnosti in ker je za obe šoli prigla- šeno tudi zadostno število učencev, da se v proračunu za prihodnje leto stavi za

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[102]

Ves top od začudenja in groze je stopil še k znojžu postelje in prijel za voščenco. Toda nekaj hipov se ni upal posvetiti v obraz . . .

Počakal je za minuto, skušajoč premagati nervozni nemir, od katerega je trepetal po vsem životu . . . Naposled, ko se je nekoliko zbral, je stopil naprej. Na obraz Fornarine je padla luč . . .

Borgia je komaj zadušil krik, ki se mu je hotel izviti: deklica je bila mrtva!

Njene napol odprte oči so že bile steklene; voščena bledota je bila pobelila polt in ustnice, nalahko razklenjene v rezanju smrti, so odkrivale njene biserovinate zobke.

Naglo, kakor v strahu, da ga ne bi zalotili pri umoru, je Borgia upihnil voščenco. Toda tema ga je še tisti hip navdala z grozo . . . Voščnica mu je padla iz roke . . . Umikal se je do vrat, jedva dihaše . . . in šele ko je pre- stopil prag, se mu je nekoliko vrnila oblast nad seboj . . .

Nekaj časa — njemu se je zdelo cela dolga ura, dočim je bilo v resnici komaj par minut — je slonel za temi vrati, ves poražen od strmenja . . .

Naposled se je zbral. Skrbno je zaprl vrata in spravil ključ v svoj žep. Odšel je, misleč, da hodi zelo naglo, in poizkuša modrovati:

„Mrtva je . . . kako? Mrtva? . . . Vendarle resnica je . . . Pijača! Torej sem jaz tisti, ki jo je umoril . . .

Nerodno roko sem moral imeti . . . Starka mi je bila rekla tri kaplje . . . Mrtva! . . . Ali je mogoče? . . . Kdo ve, morda je kaki protistrup . . . morda je še čas . . . Mrtva! . . . Ce se dobi protistrup, ga more imeti ona sama . . .“

Že minuto kasneje je tek el kot volitni nad Anijem. Sveži zrak ga je nekoliko pomiril. In ko je dospel do vot- line, se mu je bila vrnila tista računajoča hladnokrvnost, v kateri je bila njegova največja moč.

Morda ga je Maga pričakovala. Kajti stala je ob vhodu svojega brloga in srepol gledala v noč.

„Maga,“ je dejal stari Borgia, kakor hitro jo je za- gledal, „nekaj resnega se je zgodilo. Ali so dali več, nego si napovedala, ali si se ti sama zmotila, ko si rekla, koliko kapljic je treba — kdo ve? . . . Naj bo kakorkoli, deklica je bolna, hudo bolna . . . Saj moraš imeti kak protistrup; ali ga imaš? . . .“

„Ah! Bolna je? . . . Ali zelo trpi?“

„Ne vem, Maga; to vem, da umira . . . Ali imaš proti- strup? . . .“

„Umira? Samo to?“

„Maga! Protistrup zoper tvojo peklensko pijačo! Ali ga imaš? . . .“

„Večkrat se zgodi, da store te pijače slabo uslugo tistemu, kdor jih rabi . . . Sklone se čez oboževano žensko . . . z obemi rokami objame zaželjeno meso, pa vidi, da je objel mrliča.“

„Maga!“ je zarenčal stari Borgia in stresel roko ča- rovnice, ki je spričo katastrofe ohranjala tako čudno mirnost. „Maga, ali ne slišiš? Povem ti, da umira! Povem ti, da je ležala kakor mrtva, ko sem šel od nje! . . . Ali imaš proti- strup? . . . Protistrup zoper svojo pijačo?“

„Ne! Govorite torej, da šele umira! Rajši recite: mrtva je!“

„In protistrup?“

„Ali ste videli njene oči? Kakšne so? Odgovorite go- spodari!“

„Steklene . . . brez pogleda.“

„In njena usta? Ali ste ji pogledali na usta?“

„Razklenjena so . . . ustnice pa so okrivljene in blede . . .“

„Še nekaj . . . Kaj pa roka? Ali ste pazili na nohte?“

„Nohtje so modro obrobjeni . . . Protistrup, Maga! Prepričan sem, da jo je še čas rešiti.“

Starka je pokimala z glavo in dejala kratko in od- ločno:

„Da.“

„Ah! Kaj je torej s protistrupom? Ali ga imaš? Ne- mogoče je, da ga ne bi imela . . . Imaš ga, kajne?“

„Imam ga.“

Staremu Borgiu se je izvil globok vzdih olajšanja.

„Daj mi ga! Brž! . . .“

„Ne!“ je odgovorila Maga.

Papež je ostal za hip brez glasu. Ta udarec mu je bil strašnejši in bolj nepričakovan kakor udarec, ki ga je zadel malo popreje. Neumevno mu je bilo. Zastrupljena deklica je umirala: dobro! Toda starka je imela protistrup, ki je mogel obuditi mrliča. Tega je hotel imeti. In ona je odgo- vorila: „Ne!“ Kaj to pomeni? . . .

„Čuj, Maga,“ je dejal, misleč, da je našel vzrok, „iz- pametuj se. Brezumnost se te loteva . . . toda mudi se, mrtva je treba rešiti! . . .“

Ona je zmajala z glavo rekoč:

(Dalje.)

vsako šolo podpora v znesku 100 kron. Sprejeto.

O prošnji neke prometne družbe za dovolitev povračilnih obresti za nezakonito prejete zneske zborničnih doklad, poroča zbornični tajnik sledeče: Neki prometni družbi se je vsled odločbe upravnega sodišča moral povrniti večji znesek, ter v l. 1904, 1905, 1906 in 1908 plačane pridobnine in vsled tega tudi dotični znesek zbornične doklade. Družba prosi sedaj, da bi se ji izplačale tudi povračilne obreste od povrnjenega zneska zbornične doklade. Po poročilu zborničnega tajnika je zbornica prošnjo kot v zakonu neutemeljeno zavrnila. Pri sedmi točki — informacijski tečaj za združne funkcionarje — se oglasi k besedi svet. Kregar in poroča o velikem pomenu obrtnih združenj. Zatoj morajo združbe, če hočejo uspešno delovati, poznati tudi delokrog združenj. Da se pa združni funkcionarji zadostno izobrazijo, bi bilo zelo umestno, ako se v Ljubljani ustanovi zanje informacijski tečaj, kajti taki tečaji so se že povsod izvrstno obnesli. Tečaj naj bi se vršil v drugi polovici meseca novembra in naj bi trajal 3—4 dni. Z ozirom nato predlaga svet. Kregar: 1. Trgovsko-obrtna zbornica skleni, da naj se vrši v Ljubljani v drugi polovici meseca novembra in sicer dne 21., 22. in 23. novembra informacijski tečaj za združne funkcionarje, katerih število sme znašati samo 25, 2. tečaj naj traja samo tri dni. Učniti ur naj bo 21. Za poduk naj se naprosi zbornična svetnika dr. Murnika, dr. Windischerja in združnega instruktora dr. Blovdiga. Sprejeto.

Kar se tiče telefonskega omrežja na Gorenjskem, naznanja svet. Pammer, da so bile vse dosedanje prošnje popolnoma brez uspešne. Tudi sklep deželnega zbora ni imel nobenega vpliva. Zaradit tega predlaga svet. Pammer, da se vse interesente zopet obišče in jih naprosi za eventualne pripevke k napravi, obenem pa pogajanja s poštanim ravnateljstvom zopet prične. Sprejeto.

Nato stavi svet. Kregar še dva nujna predloga: 1. Visoka zbornica skleni, da se zbornično predsedstvo pooblašča, da sme vse nujne vloge, ki niso važne, samo takoj rešiti in naj pozneje samo naknadno poroča o njih. 2. Zbornično predsedstvo se naproša, da se obrne na notranje ministrstvo in deželno vladno in ukrene vse potrebno, da se bo vršila vožnja povsod enakomerno. Oba predloga sta bila enoglasno sprejeta.

Končno stavi svet. Hafner še predlog, da se prično vnovič posvetovanja glede povečanja škofjeloškega kolodvora, nakar predsednik Lenarčič ob pol sedmih sejo zaključuje.

Dnevne vesti.

Združni narodni odbor se imenuje družbica ljudi, ki menda upravlja fond za spomenik Lunderu in Adamiču kakor tudi njun grob! Človek bi pričakoval, da bodo ti možakarji za proslavo druge obletnice kaj ukrenili. Ko so pa prihajali včeraj obiskovalci grobov na pokopališče, bili so bridko varani in naravnost užaljeni. Grob je bil v slabšem stanu in manj okrašen kot ob vseh Svetih grob zadnjega berača. Ljudje so se kar izpraševali, kje počivata Lunder in Adamič. Pač pa so si dovolili klerikalni dijaki impertinentno izzivanje. Obesili so namreč na njiju grob venec z velikim napisom: „Katoliško-narodni dijaki svojemu somišljeniku.“ Vsak kdor je to klerikalno dejanje videl, se je zgražal, da ti lumpje celo tako svetih čustev kot jih ima človek na grobu, ne puste pri miru. Adamič ni bil nikdar klerikalec, če tudi ga hočejo klerikalne hijene na tak lopovski

način napraviti za svojega. Obe žrtvi sta danes le **slovenski** žrtvi in naj sta bila v življenju kar že hočeta. Če hočejo sedaj klerikalci tudi še mrtve ljudi zase in za svojo politiko izrabljati, je največja nesramnost, ki si jo lahko kdo predstavlja. Še večja klerikalna lumparija pa je to, če pomislimo, kaj so vse klerikalci tekot zadnjih dveh let počeli samo, da bi onečastili grob Lundera in Adamiča. Oficijski klerikalci se letos niti na grob niso upali, poslali pa so na grob dijaške provocirali. Združni narodni odbor bi lahko to neaktiwnost preprečil. Ta odbor bi bil lahko dostojno okrasil groba. Ta odbor pa bi tudi lahko odredil, da bi se počaščenje teh dveh narodnih junakov vršilo v nedeljo, ko bi lahko vsakdo posetil grobova.

„**Slovenec**“ molči. Včeraj smo prinesli vest, da je „Slovenec“ urednik Mojskrca skušal pridobiti g. Zalarja za sotruidnika „Slovenca“ in ga vabil, da naj bi postal špijon za zakulisne skrivnosti narodno-napredne stranke. „Slovenec“ molči. Mislili smo, da se bo izgovarjal bodisi s tem, da je hotel Mojskrca Zalarja potegniti ali pa s tem, da se dogodek sploh ni vršil. „Slovenec“ pa molči, ker ve, da ima še več špijonov. Ali bi nam povedal, kdo je tisti špijon, ki mu zadnji čas daje tako lepe podatke o Hribarju, Ploju in dr. Trillerju?

„**Slovenski Narod**“ in „**Slovenec**“. „Slovenec“ ponatiskuje „Slov. Naroda“ notice, ki so naperjene proti mladini. Okrog „Naroda“ so pač hinavci. Kar se ne upajo dati v „Narod“, pa priobčijo direktno ali indirektno v „Slovenec“. Včasih pa naroče v „Slovenec“ celo ponatis „Slov. Naroda.“ „Jutro“ se ima pač boriti proti dvema enakovrednima bratema!

„**Slov. Narod**“ in **mestni fond**. „Slov. Narod“ bi rad bil najboljši informiran list. Celo za glasilo naprednjakov, ki so v vsem najboljši poučeni, bi rad veljal. V predvčerajšnjem uvodniku pa ima netočno poročilo o vseučiliščnem in ubožnem fondu in piše o njih, kakor da bi bili še danes prazni. Res pa je, da je v vseh mestnih fondih denar naložen in da o kakih porabi teh fondov niti govora biti ne more. Klerikalci in Nemci le obrekujejo.

Kdo postane vodja deželne blaznice na Studencu? Dosedanji vodja deželne blaznice dr. Göstl pride baje v kratkem v Gorico. Klerikalci se zelo prizadevajo, da bi ga spravili tja. Na Studenec pa zopet pride dr. Robida za vodjo. Dr. Divjak bo zopet „skoz padel.“

Pri kom se je pritožil Štefe? Štefeta, kakor smo poročali, ni hotel pustiti v mestno ledenico čuvaj, čeprav je Štefe rentatčil na vratih ledenice, kakor da bi bil on komandant na magistratu. „Bomo videli,“ se je odrežal Štefe, „me bo pa drug gospod notri spustil!“ Nato je Štefe teklen na magistrat k vladnemu komisariju. Mislil je, da bo Laschan vse akte pustil, prižgal svečo in mu šel razkazovat ledenico. Kaj je Štefeta Laschan poučil ne vemo, le to ve čuvaj povedati, da je Štefe z dolgim nosom odšel in da ga ni bilo nazaj.

Kje bo stala deželna banka? Klerikalci so kupili od špediterja Škrlija Bavarski dvor za 220.000 K ter nameravajo baje napraviti v tem poslopju deželno banko in deželno zavarovalnico. Sedaj se je v l. nadstropju tega poslopja naselila „Naša straža.“ S časom postane iz klerikalnega poslopja deželno, klerikalci pa bodo zopet spravili pri kupčiji nekaj desetstisočakov profita.

Par nobile . . .! Kar je svoj čas obetal v „Slov. Narodu“ njega šefredakter in starosta ljubljanske sokolske župe dr. Triller, ko je grozil, da bo govoril tako, da bodo tudi trpela razna narodna društva — mislil je seveda na slovensko Sokolstvo — to ulogo je prevzel sedaj „Slovenec“ v sporazumu s „Slov. Narodom“. „Slovenec“

z veseljem ponatiskuje notice, ki izhajajo pod šefredakcijo staroste ljubljanske sokolske župe dr. Trillerja in popolnoma neopravičeno napadajo može, ki so za razvoj slovenskega sokolstva naredili več kot deset ošabnih Trillerjev. Kot smo se informirali na povsem verodostojnem mestu, je imel dr. Triller pripravljeno že celo zalogo bomb, ki naj bi eksplodirale s svojo smrdljivostjo v pištoli iz „Narodne tiskarne,“ toda gospod šefredakter je dobil migljaj: od slovenskega Sokolstva roko proč! Zdaj pa naenkrat „Slovenec“ ubira one strune! „Erkläret nur, Graf Oerindur . . .!“

Zlata doba je napačila ljubljanskim Nemcem pod Laschanovim komisarjenjem, ker dobro vedo, da se jim ne more zgoditi ničesar, dokler gospodarita na magistratu komisar Laschan in adlatus Johann Lauter. Noben policijski stražnik si ne upa naznaniti kakega Nemca, ker ve, da bi dobil za plačilo storjene dolžnosti putzer od svojega šefa. Tako sta se sinoči pripeljala iz kazine na kolesih dva buršaka — seveda brez svetilk, pred kazino sta stala dva policijska stražnika, ko jih zagleda eden buršakov, zakliče svojemu tovarišu: „Steig abi,“ oba skočita raz kolesi, ki jih glasno smeje peljeta mimo stražnikov, nato pa skočita zopet na kolesi in se odpeljeta. Policijska stražnika sta pa molče opazovala to početje, ker sta vedela, da bi jih Johann Lauter prav pošteno ozmerjal, ako bi se predznila naznaniti predzna izzivača.

Kje je zdravstvena oblast za ljubljansko okolico? V Rudniku so našli danes teden mrtveca na drevo obešenega, ki je visel že več tednov in morda celo več mesecev. Kakor se nam poroča, ta mrtvec še vedno leži v rudniški mrtvašnici. Umevno je, da razvija daleč na okrog nepopisen smrad, muhe pa, ki se v čredah na njem pasejo, pa postajajo za zdrave ljudi naravnost nevarne. In veste, zakaj se ta mrtvec ne pokoplje? Zato ker ga župnik iz Rudnika ne pusti pokopati. Tu se že vse neha. Vse oblasti izdajajo oklice na občinstvo, naj se pazi radi kolere, v Rudniku pa je prismojenemu človeku dovoljeno, da uganja neumnost na škodo človeškega zdravja. Kje je zdravstvena oblast in kje pijeteta?

C. kr. deželni zdravstveni svet. V seji c. kr. deželnega zdravstvenega sveta dne 24. pr. m., se je med drugim tudi obravnavalo o projektu prezidave deželne bolnice in obenem odobrilo novo sezidano bolnico v Črnomlju.

Pogum pa ima naš „Slovenec,“ pompozno je govoril, da ima dokaze v roki, kako smo ustavili napade proti Nemcem, ako so nam dali inserate; ko smo ga pa pozvali, da naj obelodani svoje dokaze, pa molči kot grob! Ej, to ti je ta katoliška morala!

Cuden prizor. Včeraj so pripeljali na mestni magistrat veliko in lepo posteljo, ljudje so začudeno gledali in se povpraševali, kaj naj pomenja to preseljevanje. Še bolj pa so bili začudeni mestni uradniki in uslužbenci, ko se je postelja eskortirala naravnost v županovo — pardon — Laschanovo pisarno. In nazadnje se je razrešila ta uganka tako-le: Ker se gospod policijski svetnik Johann Lauter ne more ločiti od preljubega Laschana, mu je ta dovolil, da sme prestaviti svojo posteljo v njegovo pisarno, da ostaneta tako noč in dan skupaj v prijateljskih pogovorih.

20. IX. Schwarz in Gerlovič sta zopet zastonj pričakovala medalje, zastonj sta pustila zastražiti vladno palačo, cesarjev spomenik in pokopališče po orožnikih, detektivih in policijskih uradnikih. Slovenci dovolj poznamo in čutimo svetost tega dneva in se ne pustimo izzivati od kakega omejenega Tirolca, ki naj bi že vendar enkrat spoznal, da ga je velemodra avstrijska vladna politika zanesla med Slovence, ne pa med tirolske krave in bike, med katerimi

je bil morda vzgojen, ker drugače si pač ne moremo razlagati njegovih odredb.

Za Ciril-Metodovo družbo ob žalostnem spominu ljubljanske tragedije sta darovala: Gdč. Mimi Oražem in g. Viktor Baloh iz Most pri Žirovnici vsak po 1 K. **Dramatična šola slovenskega deželnega gledališča** priredi v soboto zvečer svojo javno produkcijo. Čas, kraj in spored objavimo prihodnjič. Že danes opozarjamo občinstvo na to prireditev, da se prepriča o uspehih, ki jih je dosegla dramatična šola.

Izredni občni zbor „Glasbene Matice“ se vrši v torek, dne 4. oktobra v dvorani „Glasbene Matice,“ Vegova ulica št. 5 z dnevnim redom: predlog osrednjega odbora.

Planinske koč. Vsled krasnega vremena ostanejo naslednje koč. Slov. plan. društva še odprte in sicer: Triglavski dom na Kredarici do 28. septembra, Aljažev dom v Vratih do 3. oktobra in Vodnikova koč. na Velem polju do 26. septembra.

Bob v Kamniški Bistrici je v nedeljo, dne 25. t. m. Marica Jerajeva, oskrbnica Bistriške koč, vabi ljubitelje bistriškega raja na to planinsko veselico.

Rešilna nagrada. C. kr. deželna vlada je podelila Apoloniji Andreuzzi iz Žirovskega vrha pri Sv. Urbanu št. 16 zato, ker je z lastno nevarnostjo rešila 1 in pol leta starega otroka zakonskih Jakoba in Katarine Mrak iz Žirovskega vrha št. 13, da ni utonil, postavno rešilno nagrado v znesku 52 K 50 vin. in ji obenem izrazila tudi javno priznanje.

Proti kolesarjem! Prejeli smo: Skoro v vsakem „Jutru“ je posvečena kaka rubrika kolesarjem, ki se vozijo po pešpotih in tako nadlegujejo pasante. Tako se je peljal v ponedeljek popoldne ob Trubarjevem parku detektiv Fink po pešpoti, ki je bila od učencev precej rabljena. Policijska številka je bila (če je sploh bila) 477 na zelenem polju z rudečimi črkami. Ako se pelje tam kak delavec, ga takoj stražnik prime, a seveda Fink ima privilegij!

Pomaknenje. Ministrstvo za uk in bogočastje je vadiškega učitelja na učiteljsku v Ljubljani Viktorja Jakliča, vadiško učiteljico na ženskem učiteljsku Marijo Štupco in učitelja telovadbe na možkem in ženskem učiteljsku v Ljubljani Josipa Gorečana, pomaknilo v IX. činovni razred. Odlok postane pravomočen dne 1. oktobra t. l.

Godbeni dirigenti za c. kr. domobrambo. Pri c. kr. domobrambi so tri mesta za godbene dirigente takoj za oddati. Prosilci (godbeni podčastniki pri c. in kr. armadi ali c. kr. domobrambi) morajo biti sposobni godbo samostojno voditi in zelo dobro konduzirati. Z vsakim mestom je spojena šarži primerna pristojbina, službena plača in dnevna doklada v znesku 40 vin. Nekolekovane prošnje s pričevali, naj se vložijo direktno na ministrstvo za domobrambo.

Nova slovenska iznajdba na polju avtomatične glasbe. Kakor znano, je pred leti iznašel g. Bajde star. iz Šiške pri Ljubljani nov način avtomatične godbe na lok s tem, da je uvedel v sestavo krožni lok. Ta iznajdba je vzbudila po svetu mnogo pozornosti in posrečilo se je g. Bajdetu to svojo iznajdbo prodati in patentirati. Njegov sin pa je iznašel popolnoma neodvisno od iznajdbe svojega očeta nov način avtomatične godbe, na naveden, dolgi lok. Mladi iznajditelj je svoj izum pustil patentirati v vseh državah in ima že sedaj krasne ponudbe od različnih industrijalcev. Prvi bomo deležni produkcije tega orkestralnega aparata Ljubljanci pri koncertu, ki ga namerava prirediti v Ljubljani g. Bajde okrog novega leta. Ta godba je nekaj izvanrednega in obeta mlademu izumitelju boljšo bodočnost v gmotnem oziru. Natančneje še

Mali listek.

V. F. JELENC:

† Josip Kainz.

Včeraj zjutraj navsezgodaj je umrl na Dunaju eden največjih umetnikov sedanjega časa, tolikokrat oboževani Josip Kainz. Z njegovim imenom je združen velik del zgodovine dramske umetnosti, saj Kainz je bil vedno nekaj ideal, ki so se vanj in nanj ozirali vsi, ki so se le količkaj zanimali za gledališče in dramsko umetnost.

Bil je zame nekako svečanosten oni večer, ko sem se prerival na hodniku dunajskega dvornega gledališča, da vidim žalostno historijo nevrasteničnega genija Hamleta, da vidim največjega princa danskega utesljenega v Kainzu. — Pred leti sem videl največjega romanskega Hamleta slavno Francozinjo Saro Bernhard, videl sem največjega italijanskega Hamleta v osebi E. Zacconija in zdaj naj vidim še Kainza. In reči moram, dvakrat je živel Hamlet, največji človek, kot človek pred očmi človeštva, prvič ko je Sarah Bernhard stopila pred občinstvo v ti ulogi, drugič pa, ko je Kainz na višku svoje umetnosti prevzel to ulogo. Le dvakrat se je pokazal Hamlet človeštvu kot stvor duha in srca, z očmi,

ki so bile zrcalo tega srca, z jezikom, ki je bil besednik tega duha. In vendar kolika razlika med obema!

Sarah Bernhard predstavlja Hamleta kot genija, ali v čisto romanskem stilu. V luči baklje, ki jo zavijati proti obličju svojega kralja, se vidijo globine njene duše, obupi trpečega genija! sarkazem njenih besed, ki se združuje s Hamletovo duhovitostjo, prodira človeku v dušo, ki jo navdaja z grozo . . . Še ena poteza na obrazu in njen obraz nam priča temne trenutke ženija, ki plačuje svojo vzvišenost na način, ki je ž njimi v primeri Shylockove obresti akt usmiljenja.

Ali vendar stoji Hamlet Sare Bernhard kot otrok nestalnega, bledega meseca poleg Hamleta genija Kainza, ki je najsvetlejša dete belega dneva.

Kainzov Hamlet je človek, človek, ki smo ga mogoče že srečali v življenju, a ga nismo spoznali; nič nadnaravnega ni v tem Hamletu, naveden smrtnik je, ki je doživel v svojem mladem življenju mnogo in pa nič. Celo oprava, ki stoji okoli tega človeka, vodi Kainzovo igro do neke psihološke razumljivosti, ki nam kaže Hamleta kot človeka.

In ko pride Hamlet v sobo, ko preiščuje dalje le to, kar je mislil, ko je

hodil po drugih sobah, ko se v njegovi duši porodi misel: „biti ali ne biti“, tedaj se vleže Kaiz na klop, da odpočije svoje ude, ki so se utrudili pod težo misli, svoje oči obrne proti stropu in govori sam seboj, vprašuje samega sebe, ravno tako kakor delamo mi v dolgih nočeh, ko nam noče spanec na oči. In mi gledamo sliko, vidimo prizor, ki smo ga doživeli sami že tolikokrat.

Kainzov Hamlet vidi svoj lastni „jaz“. Ako bi ga ne pogodila ost Laertovega meča, lastni meč bi mu moral prodreti prsi. In umirajoč se priplazi Kainz do prestola, z roko namigne, da naj mu Horacijoo zatisne oči, oči, ki ne bodo videle ničesar več, vspne se kvišku in umre na prestolu.

Tako živi in umre Kainzov Hamlet, ko nam je pričaral Shakespearov duh, ko nam pada bogastvo svojega lastnega bitja.

In ko stopi Kainz v „Juliju Cezarju“ kot Mark Anton na rostro, ko se usuje iz njegovih ust kopa besed, kot da bi jih govoril v enem samem oddihu, tedaj sem gledal pred seboj pravega Rimljana, onega nesramnega cinika, ki je poznal tako dobro ono maso, ki se je gnetla po foru, ki je par trenutkov poprej proklinjala tirana Cezarja in blagoslavljal blaga Bruta, a sedaj hoče požgati hiše zarotnikov.

Toliko duhovitosti, toliko ženjalnosti je v tem monologu, ako ga govori Kainz, ki je le v tem trenutku domoljub in Rimljan, kot se Rimljana opisuje v šolskih knjigah, a prej in pozneje je le oni cinik in babjek, ki nastopa potem v „Antoniji in Kleopatri“.

In Kainz kot Oswald v Ibsenovih „Strahovih“. Vsaka najmanjša poteza, vsaka neizgovorjena beseda, slednja njegova misel, kretnja njegovih rok ti predočuje, da se Oswald zaveda svoje usode, da veruje v greh svojega očeta ali pa matere, da razume ono grozno usodo, ki si ga je izbrala kot žrtev. One njegove besede, ki jih spregovori, ko se vrne od ognja, ki je upepelil očetov azil: „Vse mora propasti, kar bi me spominjalo očeta“, te prepričajo, da sluti, kako so bliža konec, ko ne bo videl, čutil in razumel ničesar več! In katastrofa sledi katastrofi; mlada Regina gre iz hiše, a ž njo sreča in življenje nesrečne hiše.

Mehanično posluša Oswald besede svoje matere, posluša jih, a Kainz — Oswald jih ne razume več. V njegovih možganih se odigrava naraven proces. Gospa Ahring govori človeku, ki ve, da nastopi lahko paraliza vsak trenutok. (Daje.)

poročamo, ravnotako tudi o neki drugi iznajdbi njegovi, ki pa naj začasno še ne pride v javnost. Gospodu Bajdetu pa naj iskreneje čestitamo!

Dijaški Almanah za leto 1910/11. Izdala eksekutiva nar. radikalnega dijaštva. V četrto je izšel letos koledar narodno-radikalnega dijaštva. Po zunanji obliki dovršen, zapusti na človeka prijeten utis, ko se seznanja tudi z njegovo vsebino. Poleg informativnega dela obsega lepa poročila o delu v nar. radikalnih društvih. Verno sliko o življenju nar. rad. visokošolcev podajajo one informacije. In oni, ki hočejo biti poučeni o delovanju v resnici naprednega slov. dijaštva, ta vzemi v roke Almanah in beri! — Tudi članki so lepi. Srednješolcem je posvečen člančič o prof. Masaryku. V preprosti obliki, toplo pisan. Drugi članek srednješolskega dela govori „o pomenu literarne umetnine“. Članek priha v čas — danes se mnogo govori o kritikah, ki „poučujejo“ umetnika. Tretji članek podaja mnogo novih perspektiv v bodočnost nar. radikalne struje. Četrty članek je napisal naš odlični proučevalec manjšinskega vprašanja g. L. Brunčič „O pangermanizmu“. Vsakemu, ki se zanima za naš položaj — ta preštudiraj oni članek, ki ti obenem podaja natančno literaturo. Po naše bi moral ta članek brati vsak slovenski inteligent. Almanah je dovršen — vreden, da se sega po njem; dobi se pri Upravištvu „Omladine“ Ljubljana, Breg 12. Izvod stane 1 K, po pošti 1 K 10 v.

Prepoved igranja v ogrski razredni loteriji. Dne 1. maja 1897. je bila na Ogrskem vpeljana takozvana „ogrski razredna loterija“. Ta igra je v Avstriji strogo prepovedana. Ker se pa ogrske loterijske kolekture kljub temu trudijo na vse mogoče načine, da se srečke ogrske razredne loterije prodajajo tudi na avstrijski polovici in tudi popolnoma nič ne skrbje, da se odpošiljave preprečijo, se tem potom slavno občinstvo javno opozarja, naj nikar ne kupuje teh srečk. Vsak pregrešek se namreč lahko strogo kaznuje. Kdor dobi tako srečko, naj jo uniči, ali pa izroči finančnim oblastvim.

Dunajski turist — ponesrečil na Mangartu. O nesreči, ki se je zgodila na Mangartu, se poroča podrobno: Oba dunajska turista sta že v sredo prispela na Mangart in nato v petek odpotovala na Velnico. Ko sta okoli druge ure prispela do neke strme pečine, sta se privezala na vrh. Turist Schattauer je šel naprej. Nenadoma pa se odtrga neka skala, pretrga vrh, nakar je turist Herz padel v 500 metrov globok prepad. Bil je na mestu mrtev. Schattauer je nato dospel ob sedmi uri v Belopeč in obvestil orožnike o nesreči. Truplo ponesrečenca so prenesli na belo-peško pokopališče.

Obisk šol je letos obilen. Licej ima vse letnike polne. „Zavedni“ narodnjakari ljubljanski pa polnijo letos seveda pridno Weinlichov trgovski tečaj, nemške ljudske javne in privatne kakor tudi srednje šole (realko) i. dr. Nemci bodo lahko kmalu zgradili most do Adrije!

Letošnji lov. Na trg še ni zajcev, toda lovci se letos hvalijo s plenom v raznih revirjih. Zajcev in jerebic se že zdaj ne manjka, a Notranjci imajo tudi dokaj srn.

Razbijanje hrvatskih napisov v Reki. V Reki so Lahi in Lahoni zopet pokazali svojo tisočletno kulturo. V noči od nedelje na ponedeljek so nasokčili kavarno Panahoff, katere lastnik je Hrvat in razbili vsa okna. Škoda je zelo velika. Divjaki so nato razbili vse hrvatske napise, kolikor so jih pač mogli, nakar so se prav junaško poskrili. Policija je aretovala več razgrajčev, med temi tudi dva magistrata uradnika, ki sta bila voditelja demonstracij.

Z ljubljanskega trga. Star seženj bukovih drv (23—24") stane 24 K 40 vin., krajših 22 K, lani 22 K oziroma 24 K. Cena 100 kg krompirja je letos 6 K, lani 4 K, zeljnata glava stane 16 do 20 vin. Draginja nima in ni zadnjih deset let imela nikjer tako odprtega tira kot v Ljubljani.

Denarnico z manjšo vsoto denarja in dvemi iglami je našel gosp. Franc Kosmač, Cerkvena ulica 9, kjer se naj zglaša do-tičnik, ki jo je izgubil.

Zahtevajte vedno in povsod samo slovensko kolinsko kavino primes, ker je res najboljša.

Napredni slovenski javnosti!

„Domovina“ je zopet otvorila svojo dijaško kuhinjo. 100 nadebudnih, nadarjenih dijakov pohaja letos zavod, kjer se jim nudi zdrava in zadostna hrana, ki je potrebna, da mlademu, mnogo zahtevajočemu telesu pri napornem duševnem delu ne zmanjka prezgodaj moči. Menda ni potrebno povdarjati, kako plemenito socialno dolžnost izvršuje s tem napredna javnost, ki je s svojimi prispevki ustanovila to dijaško kuhinjo in ki jo je dosedaj v tako bogati

meri podpirala. Že v prvem letu svojega obstanka ima „Domovina“ zabeležiti najlepši uspeh, ki je pripisati edino slovenskemu naprednemu rodoljubju. Ker je pa za vzdrževanje te dijaške kuhinje potrebna mesečno vedno večja vsota, zato se v začetku novega šolskega leta v imenu te naše mladine zopet obračamo na slovensko javnost s prošnjo, da ona ne zabi tega prepotrebnege zavoda, da ga vsestransko podpira tudi v naprej in mu ohrani svojo naklonjenost. Na tem mestu se posebej obrnemo do naših vrlih narodnih dam, da se zopet z ono prisrčnostjo in požrtvovalnostjo poprimajo rodoljubnega dela za „Domovino“. Naj bi ga ne bilo med nami v Ljubljani, ki ne bi mesečno ali letno podal kako vsotico v oskrbo učee se mladine. Ker pa je pretežna večina dijaštva doma iz dežele, zato gre naš poziv pred vsem rodoljubom na deželi, da se spominjajo prav pogostokrat naše kuhinje. V mislih imamo tu naše denarne zavode predvsem pa naše posestnike. Bogat čas jeseni je tu! Ponekod se pridela toliko živil, da dostikrat ne vedo, kam z njimi. Naj bi se v vsakem večjem kraju našlo nekaj toli požrtvovalnih oseh, ki bi zbirali te naturalije in jih poslali „Domovini“, ki vsak dar hvaležno sprejme. Ker ima „Domovina“ še celo vrsto drugin načrtov, vsled katerih naj bi postala res prava domovina slov. dijaštva in ker je odvisno le od podpor slov. javnosti, v koliko se dajo ti načrti izvesti, zato naj bi ne ostal naš poziv brez odmeva!

Pošiljatve naj se naslovijo na „Domovino“, Ljubljana, Gajeva ulica 2., sicer pa daje pojasnila društveni blagajnik prof. Ant. Jug, Dalmatinova ulica 3./I.

Odbor „Domovine“.

Večer obešencev.

Zvečer, ko je zahajalo solnce, je potegnil veter čez planjavo in je zazibal trupla obešenih, ki so viseli po vrsti, kakor so jih bili obesili ob treh popoldne. Njih zibanje je bilo, kakor da bi se premikale ponočne sence.

Nejevoljno se je ozrl prvi na vešalih in je rekel: „Naj je na svetu tako ali tako, natura ostane neizpremenjena. Kadar zahaja solnce, se ohladi zemlja in zaveje večeren veter, kakor zadnje življenje pred smrtjo, vedno je tako, da se pojavi pred smrtjo silno hrepenenje po življenju; naenkrat se zahoče živeti, dasi morda že mi nimamo ničesar več za življenje in življenje ničesar več za nas. Kakor da šele v smrti spoznamo veliki pomen življenja. Ali pa je to morda oni strah pred izpremembo, ki je lasten vsem umrločim ljudem. Zato torej veje veter ob večeru, ko zahaja solnce in ziblje trave po polju in drevesa ob cestah in vrhove nad gozdovi in obešence na planjavi. Pozdravljen, večerni veter, kaj nam moreš drugega storiti, nego da nas zaziblješ. Ali nam hočeš morda hladiti rane in lajšati bolelosti? Verjemi, da ni niti ran niti bolelosti. Trije izmed nas so celo jezik pokazali svetu, ko so jih obesili. Jaz sem vsled esteti-ke rajši prej pljunil pred celo množico; nekateri so se smejali in drugi so po strani gledali v nebo in si mislili: Oče, odpusti jim. Zato ne potrebujemo drugega nego da noč pokrije rablje in nas. Potem oživimo iz nova, kajti nosimo seboj skrivnostno silo življenja. Zato se lahko smejemo rabljem, množici, smrti in celemu svetu. Lepo pa je, da izpolnjuješ svojo dolžnost, kakor smo mi izpolnjevali svojo in da nas ziblješ, kakor navadne obešence; kajti, da vi-simo, o tem ne dvomimo; tudi čutimo, da so pošteno pripravili i vislice i vrvi. Imel sem prijatelja ki je imel — kakor vsakdo — svojo maksimo, nevarno je sicer dandanes imeti svoje maksime, ampak moj prijatelj jo je imel. Dvoje — je rekel — sledi mla, dosti: ali se obesiš, ali oženiš: vseeno je kaj storiš, glavna stvar je, da se obesiš tako, da bo držalo, da se veja ne odčehne, in če se oženiš, se oženi tako . . . To je bila torej maksima mojega prijatelja, in prav je imel. Zdjaj je bogato oženjen. Na njega se spominjam ob tej uri. Po njegovi-besedah so se ravnali, ko so nas obešali — ampak moj prijatelj je bogato ože-njen — oženil se je tako, da je držalo. In je govoril: Kaj te briga narod, politika, na-predek . . . To je bilo takrat, ko smo bili mladi in neumni, sedaj je pa čas, da se izpametujemo. Glej, jaz živim mirno in za-dovoljno. Rekel sem mu svinja in se je zasmejal in je govoril: „Nisi mi hotel po-slušati: rekel sem, obesi se ali oženi, in sicer tako, da bo držalo, ako ne boš storil tega, trpinčili in obesili te bodo drugi. Danes vidim, da je imel prav moj prijatelj, ki je zdaj že debel in dobro situiran mož. Morda postane celo zaupnik kake politične stranke. Danes bi se kesal, da ga nisem takrat poslušal, ako bi ne vedel, da pride za nočjo dan. Ne spominjal bi se prijatelja in ne pogovarjal bi se s teboj, večerni veter, ko bi ne imel jaz in drugi v sebi skriv-nostne življenske sile. Zato smo pustili vso

to komedijo; kajti kaj je za rablja večje veselje nego obešati in kaj je za rablja večja sramota, nego če mu obešenec uide. Zato le ziblji večerni veter . . . In so se zibale njih temne sence, rastle so in rastle, kakor da segajo od zemlje do nebes, njih glave so segale čez oblake in z nogami so po-metali po zemlji.

Oglasil se je obešenec, drugi po vrsti in je vprašal: „Kako se počutite, tovariši? Stvar postaja zanimiva, kaj pravite?“

Obešenec, ki je visel poleg njega, je stegnil predse črno brado, kakor da mu je nerodno v zankji. Oddahnil si je nekoliko in rekel: Pravzaprav je stvar popolnoma v redu. Pravijo, da ne odide vislicam, komur je usojeno. Meni so jih že zdavnaj prero-kovali. Sicer je prav, da človek včasih za-vzame nekoliko višje stališče, v taki višavi med nebom in zemljo človek jasneje spo-zna položaj. Pravijo, da je Kristus, ko je visel na križu, prišel do groznega spozna-nja, ko je videl cel svet pred seboj. Pove-dal je namreč to, kar so vsi čutili, da je pravo in vendar so ga zaradi tega križali. Zaradi slabih ne sme dobro zmagati na svetu. Ako bi zmagal dobro, bi živeli do-bri in slabi bi poginili. Tako pa vladajo slabi in dobri poginjajo pod njih vlado. To je sila tega sveta. Človek ni tako slep, da bi ne videl resnice, ampak neče je vi-deti. Povej svetu stvari, ki jih vsi spozna-vajo in pripoznavajo in te bodo prijeli. Mi-sliti si moreš, govoriti ne. Misel, pravilo, je svobodno, toda beseda ne, niti dejanje. Tako je treba drugače misliti, drugače go-voriti in drugače delati. Kdor pa se pre-greši, da tudi govori in dela, kakor misli, propade kazni. Od nekdaj je bilo na svetu tako in bo na vekomaj. Nikdar ni bilo dru-gače in nikoli ne bo. Vse vlade in vse stranke obstoje v tem. Tudi vlade in stranke namreč drugače govorje in delajo, nego mi-slijo. To je veliko spoznanje današnjega dne. Zgodilo se je nekoč, da je pisala stranka kmetu: Velečenjeni gospod! Ker vemo, da ste že od nekdaj naš zvest pri-staš in vrl naprednjak, vas imenujemo za-upnikom naše stranke. Kmet pa je šel s pismom naravnost k župniku, kjer sta sku-paj prečitala še enkrat važno pismo in se nasmejala stranki, ki je drugače govorila in delala, nego je mislila. To pa zato, ker samo sebe ni poznala. (Dalje.)

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Rumunski trgovski minister na Dunaju.

Dunaj, 20. septembra. Rumunski tr-govski minister Constantinesco je danes dalje časa konferiral z avstrijskim trgo-vskim ministrom dr. Weißkirchnerjem in sicer o vprašanju uvoza rumunske živine in mesa.

Nemški cesar na Dunaju.

Dunaj, 20. septembra. Dunajski ob-činski svet je sklenil takozvani „Parkring“ prekrstiti v „Kaiser Wilhelmsring“. Danes popoldne je nemški cesar v kapucinski rakvi položil na krsto cesarice Elizabete in cesarjeviča Rudolfa venec.

Španski državni zbor.

Madrid, 20. septembra. Španski mi-nistrski svet je sklenil v svoji zadnji seji, ki se je vršila v ponedeljek zvečer, da se skliče parlament dne 6. oktobra k zase-danju.

Grozovita železniška nesreča.

Amstetten, 20. septembra. Pri po-staji Rotterdam se je v ponedeljek po-noči pripetila grozovita železniška nesreča. Dva brzovlaka št. 101 in št. 102 sta trčila drug ob drugega. Vlak, ki je došel iz Pon-tablja je zadobil strahovite poškodbe. Več vozov je popolnoma razrušenih. Tri osebe so bile na mestu mrtve, 10 je težko ran-jenih. Štiri osebe so za dobljenim ranam že podlegle. Višji konduktur Nesser je mrtev. Konduktur dunajskega brzovlaka Mandl je znorel. Druga poročila trdijo, da so potegnili iz razvalin razbitih brzovlakov že 10 mrtvih. Pontabeljski brzovlak je imel tudi potnike iz Trsta in Ljubljane.

Ker je bila včeraj ponoči telefonska zveza z Dunajem pretrgana, so izostala najnovejša telefonska poročila.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovir najnovejše vrste, malo rabljen, se ceno prodaja. Več pove inseratni biro „Jutra“. 242/3—9

Izvrsten brinjevec

ima 137/4—6

L. Šebenik v Spodnji Šiški.

Malo rabljeno motorno kolo 3 in pol HP se pod jako ugodnimi pogoji proda. Naslov pove inse-ratni biro „Jutra“. 261/3—1

Dva spretna čevljarstva pomočnika sprejme takoj Fran Cink, Trst, ulica Cecilija 12. 260/1—1

Pozor, Slovenci!

Ne pustite se zapeljavati in podpirajte le take slovenske trvdke, ki so v resnici slovenske in se tudi vedno po tem ravna, ne pa take širokoustneže, ki se samo radi prevelike trgovske lakote in požrešnosti izdajajo za velike Slovence, v resnici so pa zabubljeni hinavski ilzanci, kajti pristen Slovenec inserira edino le v slovenskih časopisih, ne pa v Ljubljani izdanih nemških listih. Da se dobi tudi take Slovence, je žalostno, a resnično. V zadnjem času se je nek tak Slovenec izrazil proti Nemcu sledeče: „Ako bi jaz v „Kranjski hranilnici“ dobil službo, potem bi Sloven-cem že pokazal“. Torej, Slovenci, varujte se in ne pustite se zapeljavati od takih navideznih Slovencev, ki narodu samo škodujejo. Vse tu navedeno ni izmišljeno in v potrditev tega se s polnim imenom pod-pisujem.

G. F. Jurasek,

prvi in edini češko-slovenski uglaševalec klavirjev in trgovec v Ljubljani.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgo-vorno le toliko, v kolikor določa zakon.

PI?	Najboljša	PI?
IKO	ura	IKO
PO?	sedanjosti:	PO?
zlata, srebrna, tula, nikelnasta in jeklena se dobi samo pri		
H. SUTTNER		
Ljubljana, Mestni trg.		
!! Lastna tovarna ur v Švici !!		
PI?	Tovarniška var-	PI?
IKO	stvena znamka:	IKO
PO?	„IKO“.	PO?

Božidar Čechak

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 35, prodaja

bakren aparat za potenje

po nizki ceni.

Tapetnik D. Puc

Ljubljana, Marije Terezije c. 16

se priporoča za vsa dekoracijska in tapetniška dela. Divani, otomani, mo-droci se izdelujejo po najnižji ceni.

Kinematograf „Ideal“

Franc Jožefova c. 1. Hotel pri Maliču. Nasproti glav. pošte.

Spored od srede 21. septembra do petka 23. septembra.

Lov na volke na Ruskem, (po naravi). Hinavski prijatelj, (drama). Akrobatska četa „Eriko“, (varieté). Stari pristaniški delavec, (drama). Vesel dogodek, (komično).

Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in pol 9. uri zvečer:

Maščevanje raznašalca brzovjav, (komično). Nizozemski dečki, (po naravi). Velikodušnost in hvaležnost, (drama). Vitez II. razreda!!! (komično).

Ob torkih in petkih koncertuje Slovenska Filharmonija.

Sode iz belega hrastovega lesa, trepežni, močni

Sode od finega špirta vsake velikosti, za vino	Sode	Sode krasni izdelek vedna zaloga
	od finega špirta	
	vinski sodi	
	krasni izdelek, iz belega hrasto-vega lesa, močne, trepežne, po-polnoma nove iz tovarne špirta za fini špirt in za vino priprav-ljeni, za vsako vino izborni, takoj rabljivi za kar se jamči, odda v velikosti po 300, 400, 500, 600, 700 do 1000 litrov držče, na zahtevo tudi 100 do 200 litrov ali manjše po prav solidni nizki cen	
	IV. A. Hartmanna naslednik	
Avg. Tomažič,		
Ljubljana, Mar. Terezije c.		
Cene nizke in solidne točna postrežba		

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.